

ERISSET KE MKPA JESUS
John 19:31-42; Matthew 27:62-66; John 20:1-31
QYQHỌ UKPEP-ŃKPỌ 14 – Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ami mmọfiok nte ke Andifak mi odu uwem; ndien ke akpatre enye eyedaha ada ke ntan isọñ” (Job 19:25).

I Mmọ emi Ekekọnde Ke Mme Krọs

1. Mme Jew ebeñe ete ewot owo ita oro enyuñ ekọñre mmọ efep, John 19:31
2. Ebuñ ukot mme inọ iba enyuñ ekim Jesus ke ñkañ, John 19:32-34
3. Nte mme ntiñ-nnim ikọ iba ke Akani Ediomimi etimde esu; John 19:35-37; Exodus 12:46; Psalm 34:20; Zechariah 12:10; Eriyarare 1:7

II Eribuk Jesus Ke Iñwañ

1. Ebeñe emi Joseph owo Arimathaea akanamde ke abaña okpo Jesus, John 19:38
2. Eritim okpo ye ufuñkpọ emi Nicodemus owo mbet akanamde, John 19:39, 40
3. Ebuk okpo Esie ke obufa udi Joseph, John 19:41, 42; Matthew 27:57-60; Isaiah 53:9

III Ikpikpu Edinam Ndifuk Eriset

4. Mme Pharisee eka ke ọtọ Pilate ke usen usọrọ Passover, Matthew 27:62
5. Ikpikpu edidori ikọ mmọ owut ete ke mmọ ema enyene ifiok ebaña ukpep-ñkpọ Jesus ke abaña Idem Esie, Matthew 27:63; 16:21; John 2:19-22
6. Ema enim ebeñe ete yak enam ñkpọ ndibiọñ Enye ndisop ke udi, Matthew 27:64
7. Enọ mbon-ukpeme, enyuñ enim idiọñ ukara mbon Rome ke itiat udi, Matthew 27:65, 66

IV Edika Ñkese Ukpọk Udi

8. Se Mary Magdalene okokutde. Ke unana idorenyin esie: “Ekemen Ọbọñ efep ke udi” John 20:1, 2
9. Peter ye John esaña edisim enyuñ ekut ukpọk udi, John 20:3-10
10. Ọbọñ emi ekesetde, osobo onyuñ ọkọm Mary nte osuk atuade, John 20:11-18

V Ediwut Idem Christ Ke Enye Ama Ekeset

11. Ediwut mbet Esie Idem ke mbubreyo usen emi Enye ekesetde, John 20:19-23; Luke 24:36-48
12. Eyighe Thomas owut eti udọñ ndifiok akpanikọ, John 20:24, 25
13. Ke usen Ọbọñ efen, Jesus owut mbet Esie idem ye Thomas ke otu mmọ, John 20:26-28
14. Edidiọñ emi enyenede mme andinim ke akpanikọ ke kpukpru emana, John 20:29-31

SE EKPEPDE EBAÑA

Esọñọ eriset ke mkpa Jesus nte mbuk akpanikọ oto ke ikọ ntiense mbet emi ekecutde nte ekekọnde Enye ke krọs, ndien ke oro ebede esobo ye Ọbọñ mmọ emi ekesetde. Paul owo-mbet afiak ọsọñọ akpanikọ emi ke ndiwet nte ke ibat nditọ-ete emi ewakde ekan 500 ke ini kiet ema ekut Jesus mbemiso Enye ọdọk oduk ke Obio Abasi: enye ke idemesie ñko ama okut Ọbọñ nte “eyen eke amanade ke ini mikemke” ke Jesus ama ọkọdọk ke enyọñ (1 Ñwed Corinth 15:5-8).

Akamba eyighe ama odu ke esit mbet Jesus ke abaña eriset Esie, ke mme ini mfuhọ oro tọñọ ekekọñ Enye ke krọs, mbemiso Enye ọtọñọ ndiwut mmọ idem ke ini Enye midọkke ke enyọñ kaña. Ke ini utom Esie ke isọñ, Enye ama ekpep mmọ ekese ñkpọ abaña mkpa ye eriset Esie, edi mmọ ikọsọpke imum akpanikọ oro. Ke mme eyighe emi, ye ke ntak emi mmọ mikenimke ikọ ntiense mmọ emi ekebemde iso ekut Enye, Jesus ama asua ọnọ mmọ.

Mfin emi, nnyin imenyene ikọ ntiense ito mme mbet emi ekedude ye Jesus ke usen 40 mbemiso Enye ọdọk ke enyọñ, edi osuk ododu mmọ oro eyikde se ewetde ebaña eriset Esie; ndien nte eketiede ke ini oro, odu ata ekese ke otu mmọ emi edohode ete idi mbet Esie.

Nnyin imọfiok ite mbuotidem nditọ Abasi ọkọñọ ke eriset ke mkpa Jesus; koro edieke Christ mikasetke ke mkpa, mbuotidem ọwọrọ ikpikpu. Erinyaña nnyin, isañ nnyin nte ikọt Abasi, ke akande oro, idorenyin nnyin ndibuana ke akpa eriset, ọkọñọ ke eriset ke mkpa Christ. Enye ama eset nte akpa mbuñwum eriset nnyin ke mkpa. Edieke Enye mikasetke, nnyin inyeneke baba idorenyin kiet; nnyin isuk idodu ke mme idiok-ñkpọ nnyin; owo ifiokke mfon erinyaña; ndien idorenyin ke abaña nsinsi uwem ọkpọwọrọ ikpikpu edinim ke akpanikọ (1 Ñwed Corinth 15:17).

Ke ikpepde mme ukpep-ńkpọ Iko Abasi, edi eti ńkpọ ndikot se ewetde ke mmọ kiet kiet. Ikadaha ukem-ukem ekikere iwet mmọ, edi asaña ekekem ke ido emi owutde ete ke Abasi ke Idemesie akada mmọ usuñ. Ke ntak nsio-nsio ediwet mme mbuk emi, nnyin itim inyene ifiok ibańa mme ńkpọ ntibe emi ikan nte ekpedide owo kiet ekewet.

Ke ido nte mme Jew esibatde ini, ekpri ubak ke hour 24 emi odude ke usen kiet mmọ esibat ke ofuri usen mme nte “uwemeyo ye okoneyo.” Ekekọń Jesus ke eto ke ńkanika usukiet ke usen-ubọk Friday, Enye onyuñ akpa ke ńkpọ nte ńkanika ita uwemeyo oro. Usen mme Jew esikure ke utin osopde edi mmọ esibat mme hour ifań oro ọkọsuhode nte ofuri usen. Jesus ekeset ke ńkim-ńwańa usen-ubọk Sunday, ndien ekpri ubak usen emi tońo ke ini utin okosopde ke edem usen ekebat ńko nte ofuri usen. Ke ntre, Jesus akakpa ke se mme Jew ekotde “uwemeyo ita ye okoneyo ita.”

Mme Jew ema etim etiń-enyin ke edinim ofuri ibet, ye mme ido eset emi mmọ ekediande. Man oto do ekọńore mmọ emi ekekọńde ke krọs mbemiso osim Sabbath, mmọ ebeńe Pilate ete enam owo mbita oro esọp ekpańa ke ndibuń ukot mmọ. Pilate ama onyime ebeńe mmọ, edi mbon ekọń ekeket ete ke Jesus ama akpa-akpa. Mbon ekọń Rome ikọdiọńke, edi mme Jew ekpena ediọńo, nte ke Iko Abasi ọkọdọhde ete, idibuńke ndomo ọkpọ Esie kiet (John 19:36). Owo mmọ kiet okim Enye ńkań, ndien Iyip ye mmọń ewọrọ.

Ikpe obiom ofuri ererimbot ke abańa mkpa Jesus. Akwa-oku emi akadade ke ibuot mme Jew ekekpe ikpe Esie, edi mme Scribe ye mme Pharisee, emi ekenyuñ edide mme Jew ekeda Enye edi. Owo ikekemeke ndiwot Enye ke ini ukara mbon Rome mikeduńokede ikpe Esie, ntre ema eda Enye edi ke iso Pilate. Mbon ekọń ekenam uyo owo Gentile, andikara mmọ. Jew ye Gentile ekekpe udi Esie, sia mme Pharisee ekebeńede ete yak enim mbon ukpeme mbak edidi edimen okpo Esie efep; ndien mbon ekọń Gentile ekeda ke ibuot odudu ukara ekọń ererimbot. Ema efik idiọńo mbon Rome ke itiat nte ubọk ńwed andikara ererimbot. Nte mmọ ekamade ufuńkpọ man ekeyet ke okpo, Mary mbiba ye Salome ema eka do, idighe ye idorenyin ndisobo ye Ọbọń mmọ emi ekesetde, edi man ekeyet aran ke okpo Esie emi ekediọńde enyuñ etuańa mkpa Esie.

Ke ini mmọ ekesimde, mmọ ema ekut mbomo ufik-ńkpọ ye ana ińwań udi. Mbon ekọń emi ekekpe mede ema enyuñ edaha. Iban oro ikọdiọńke ńkpọ ibańa unyek-isoń. Mmọ ikonyuñ idiọńke kańa ite ke angel oro eketińde ikọ ọńo mmọ ama ọsuhore edikpat itiat efep. Ke ntak ndik angel emi, ye emireń-mireń iso esie ye uyama ọfọń idem esie, ema enam mbon ekọń eduọńo ke isoń ndien ke edahade eda efehe ekpọń ebiet emi ekedọhde mmọ ekpeme. Edi angel ọsọńo ọdọhọ iban oro ete ke Jesus iduhe do, koro Enye ama eset.

Ke nsuk-ibuot ke uyo angel, iban oro enyọńo eketiń enọ mbet eken; ndien Peter ye John edi ke udi edikut ke idem mmọ. Ke oro ebede, Jesus ama owut Mary Magdalene idem. Enye ikọdiọńke Enye ke akpa ifet, edi, ekekere ete ke Enye edi ekpeme ińwań, onyuñ obup ebiet emi ekemende okpo Jesus ekenim. Etie nte ekedi ọkọsọń ńkpọ enye ndinyime nte ke Jesus ikoduhe aba ke mkpa; edi ke ini Enye eketińde ikọ ye enye onyuñ okotde enye enyiń, enye ama ọdiọńo ete ke edi akpanikọ, onyuñ okot Enye “Rabboni” oro edi Andikpep. Matthew etiń ọńo nnyin ete ke Jesus ama osobo ye iban oro onyuñ ọkọm mmọ. Mmọ ema emum ukot Esie, enyuñ ekpono Enye.

ńwed Abasi ọdọhọ ete ke Jesus okodu ke “esit isoń” ke ufọt ini mkpa ye eriset Esie. Ndusuk owo ekere ete ke enye ama aka ke ọtọ mme akpa mkpa ọkọkwọrọ ikọ ọńo mmọ emi ekedude uwem mbemiso Ukwọ edidu.

Sia Enye ekesetde ke akpa usen urua, emi edide Sunday nnyin, ndien koro eriset Ọbọń nnyin edide ata akpan ńkpọ ọńo mbuotidem ye erinyańa ukpọń, nnyin nditọ Abasi inim Usen Ọbọń, mme akpa usen urua nte Sabbath nnyin. Ọyọhọ usen itiaba ke urua ke ekenim nte Sabbath, sia Abasi okosiode enye onim ke ini Enye okobotde ererimbot onyuñ onim ke Ewuhọ ọńo Nditọ Israel ke Obot Sinai.

Nnyin imọfiok ite ke Jesus ama ọńo unyime Esie ke akpa usen urua nte usen ukpono Abasi. Ediwak ini Enye ama owut mbet Esie idem ke ini mmọ ebonode ọtọ kiet ke usen oro. Ke ediwọrọ nda ke otu mmọ, nnyuń ndiọń mmọ, Enye anam mmọ efiok ete ke Imọ imọsọńo edituak ibuot mmọ nno Enye ke usen oro. Nnyin imọdiọńo oto ke ifiok nnyin nte ke Enye eneńere ọsọńo usen oro, koro nnyin imeti uwak eridiọń ke ini Enye okodude ye nnyin iso ye iso, oro editie nte emi Enye okodude iso ye iso ye mbet nte mmọ ekebohode ke mme ubet mmọ, ke ufok emi eberide usuñ ke ntak ndik mme-Jew, ke ndikpono Enye nnyuń nti mme usen emi mmọ ekedude ye Enye ke ini utom Esie.

Se ewetde ke ukpep-ńkpọ emi edi akpanikọ ete ke Jesus eke-nyene ikpohidem ubọń ke Enye ama ekeset ke mkpa. Enye edi uwut-ńkpọ ikpohidem emi edinode nditọ Abasi ke ini mmọ ediyerede ikot eriset ke mkpa enyuñ ekade ekedu ye Ọbọń. Enye ama enyene obuk ye mme ọkpọ; ama adia udia, ama etiń ikọ, onyuñ odiomi ye mbet Esie; edi Enye owut mmọ idem ke mme ufok emi ema ekeberi mme usuñ. Ke ama eketiń ikọ

ye mmọ ama, Enye osop mmọ ke enyin. Enye ama onyũ òfiòk mme ekikere ye nneme mmọ ke ini Enye mikoduhe do. Ndusuk mfọn-mma uduot emi edu idahemi ke Mbuot Abasi ikpọn-ikpọn, ndusuk idinọhọ nnyin, edi ikpọhidem ubọn eke Jesus edi uwut nkpọ kiet emi nnyin idinyenede edieke nnyin idinamde akpanikọ isim utit.

Jesus ọkọdọhọ ete, “Ami ndi eriset, ye uwem.” Ikakke Enye ndinam owo afiak enyene uwem. Nkukure ekedi Enye ndinọ uyo ndien enam. Idinyeneke ukpuhọre, mme ebiet nnyin edi ke mmọn, mme nso usuũ ke nnyin idikpa: mme mkpa emi otode ke obot, mme ikpa ke mmọn, mme efọfọp ke ikañ, mme, mme idiok unam ekewai eta. Ke ini enyene Odudu Uyo emi ọnọde uwem okotde ete “wọrọ di,” kpukpru mme akpa mkpa ke ofuri emana eyedaha eda ke iso Esie kpa Ebierikpe ofuri ererimbot, oro edi kiet ke idaha esie. “Usuk eyedemere eduk ke nsinsi uwem, usuk ke but ye nsinsi esuene” (Daniel 12:2). Nso utọ utibe idorenyin ke edidi ọnọ owo eke akande!

MME MBUME

1. Anie okobuk Jesus ke Enye ama akakpa, udi okonyũ odu ke mmọn?
2. Anie okotim okpo ebeñe edibuk Esie, nko nso utọ ukpeme ke ekenam man ebiọnọ edidi ndiyip okpo?
3. Mme anie ke ubiom-ikpe edikọn Jesus odoro?
4. Anie ke otu mme anditiene Jesus ekebemiso okut Ọbọn mmọ emi ekesetde?
5. Anie ke otu mme mbet ekedi akpa owo ndika udi?
6. Ke ewe otu ke Enye ekebemiso owut idem Esie añwa-añwa?
7. Nso idi ntak emi nnyin ikponode Abasi ke Sunday midighe ke Saturday?
8. Nso ke Jesus eketiñ abaña mmọ emi mikekwe Enye ke ini Enye ama ekeset edi ekenimde ke akpanikọ?
9. Ntak emi eriset ke mkpa Jesus edide akpan nkpọ ọnọ nnyin?
10. Usen ifañ ke Jesus okodu ke ererimbot ke Enye ama ekeset ke mkpa?